

RĪGĀ

2020. gada 18. decembrī
Nr. 1-23/229_e

Finanšu ministrijai
Paziņošanai e-adresē

Valsts ieņēmumu dienestam
Paziņošanai e-adresē

Par likuma "Par nodokļiem un nodevām" 22.³ panta piemērošanu

Latvijas Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) pateicas Finanšu ministrijai (turpmāk – Ministrija) un Valsts ieņēmumu dienestam (turpmāk – VID) par veiksmīgo sadarbību ziņu sniegšanā par fizisko personu – Latvijas rezidentu kontu atlikumu un apgrozījumu.

Kopš 2018. gada kredītiestādes sniedz informāciju VID par ziņošanai pakļauto personu kontu kopējo atlikumu uz pārskata gada beigām, iekļaujot ziņas par tām fiziskām personām – Latvijas rezidentiem, kuru kontu kopējais atlikums uz 31.12. dienas sākumu sasniedza 15 000 euro un vairāk, kā arī ziņas par šo personas kontu kopējo apgrozījumu gada griezumā.

Vērtējot iepriekš sniegtos ziņojumus un tajos iekļauto informāciju, Asociācija, pārstāvot savu biedru intereses, 2020. gada laikā ir aizsākusi sarunas ar VID, lai izvērtētu ieguldījumu portfeļu pārvaldības kontos veikto darījumu iekļaušanu kopējā apgrozījumā un to atbilstību tiesību normas mērķim identificēt personas, kuras gūst nedeklarētus ienākumus.

Asociācija, ņemot vērā zemāk minēto informāciju, aicina Ministriju un VID apstiprināt Asociācijas biedru izpratni par likuma "Par nodokļiem un nodevām" 22.³ panta piemērošanu:

1. Kredītiestādes pakalpojumu sniegšanai klientiem uztur gan kontus noguldījumu un citu atmaksājamo līdzekļu piesaistīšanai un izmaksai pēc pieprasījuma (pieprasījuma noguldījumu konti), gan kontus maksājumu pakalpojumu sniegšanai (maksājumu konti), kā arī citu veidu kontus, tostarp kontus portfeļa pārvaldības pakalpojuma sniegšanai.

Portfeļa pārvaldības/uzticības (trasta) pakalpojuma (turpmāk – portfeļa pārvaldības pakalpojums) sniegšanai kredītiestādes atver kontus, kuru pazīmes formāli varētu uzskatīt par atbilstošām pieprasījuma noguldījumu kontu vai maksājumu kontu pazīmēm. Šo pazīmju daļēji daļa kredītiestāžu ziņojumā Valsts ieņēmumu dienestam sniedz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 22.³ pantā noteikto informāciju arī par šiem kontiem. Proti, portfeļa pārvaldības pakalpojuma sniegšanai atvērtajos kontos esošie klientu līdzekļi tiek izmantoti darījumiem (galvenokārt pirkšanai un pārdošanai) ar finanšu instrumentiem (vērtspapīriem, atvasinātajiem finanšu instrumentiem), valūtas maiņas darījumiem, no vērtspapīriem izrietošo ienākumu (piemēram, akciju sabiedrību dividenžu, ieguldījumu fondu dividenžu, procentu ienākumu utt.) saņemšanai un citiem portfeļa pārvaldīšanai nepieciešamajiem darījumiem.

Tāpat klients, iesniedzot atbilstošu pieteikumu, var arī izņemt daļu līdzekļu vai visus līdzekļus no portfeļa pārvaldīšanas konta, ja klientam rodas tāda nepieciešamība. Tomēr faktiski portfeļa pārvaldības pakalpojumam atvērtie konti ir būtiski atšķirīgi daļēji tajos esošo līdzekļu pieejamības klientiem. Saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas Uzticības operāciju (trasta) veikšanas noteikumu 4. punktu kredītiestādes uzskaites sistēmā uzticības operāciju uzskaitē ir jābūt nodalītai, kas praksē nozīmē, ka portfeļa pārvaldības pakalpojuma

sniegšanai izmantojamiem kontiem jābūt nodalītiem no citiem klientu kontiem. Proti, portfeļa pārvaldīšanai atvērtajos kontos līdzekļi tiek nodalīti no citiem klienta līdzekļiem tikai tieši konkrētā pakalpojuma sniegšanai. Būtiski uzsvērt, ka darījumus, kuros tiek izmantoti šie līdzekļi, neslēdz pats klients, bet gan profesionāli līdzekļu pārvaldnieki (portfeļa pārvaldības pakalpojumu Latvijā var sniegt kredītiestādes, ieguldījumu brokeru sabiedrības vai ieguldījumu pārvaldes sabiedrības), kas vienlaicīgi nozīmē ka apgrozījums, kas veidojas šajos kontos, nav klienta – konta turētāja iniciēts.

2. Saskaņā ar likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11.⁹ panta vienpadsmitās daļas 5. punktu ienākums no finanšu instrumentu individuālas pārvaldīšanas saskaņā ar ieguldītāja pilnvarojumu (portfeļa pārvaldības pakalpojuma) ir patstāvīgs ienākuma no kapitāla veids, kas veidojas kā pozitīva starpība starp visu to aktīvu vērtību, kurus klients – rezidents – ir nodevis portfeļa pārvaldniekam ieguldījumu pārvaldes līguma darbības laikā, un visu to aktīvu vērtību, kurus klients ir izņēmis no ieguldījumu portfeļa līguma darbības laikā vai, izbeidzoties ieguldījumu pārvaldes līgumam, novērtējot aktīvus pēc to nodošanas un izņemšanas dienas tirgus cenām.

Līdz ar to nodokļu nomaksas mērķiem nebūtu vērtējams katrs portfeļa pārvaldības pakalpojuma sniegšanai atvērtajā kontā veiktais darījums, bet gan visu klienta veikto iemaksu un izmaksu starpība, kas tiks atspoguļota kā kredīta apgrozījums klienta maksājumu kontā un tiks iekļauts ziņojumā.

Iepriekšējo gadu pieredze liecina, ka pēc portfeļa pārvaldības pakalpojuma kontu iekļaušanas likuma “Par nodokļiem un nodevām” 22.³ pantā paredzētajā ziņojumā, darījumi kontos nodokļu vajadzībām no VID puses tikuši analizēti atsevišķi, pieprasot nodokļu maksātājiem nodokli nomaksāt atsevišķi.

Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī sarunās ar VID pārrunāto, secinām, ka konti, kuri specifiski tiek izmantoti portfeļa pārvaldības pakalpojuma sniegšana klientam, nebūtu uzskatāmi par pieprasījuma noguldījuma kontiem vai maksājumu kontiem un līdz ar to tie, sākot ar ziņojumu par 2020. gadu, nebūtu jāietver ziņojamo kontu tvērumā un aprēķinātajās apgrozījumu summās, sniedzot informāciju Valsts ieņēmumu dienestam saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 22.³ panta nosacījumiem.

Aicinām apstiprināt šādu izpratni un līdz nākamajam ziņošanas termiņam, kurš iestāsies 2021. gada 1. februārī, sniegt savu redzējumu un publicēt atbilstošu skaidrojumu ziņojumu sniedzējiem, lai likumā noteikto mērķi – veicināt nodokļu maksātāju labprātīgu nodokļu nomaksu – sasniegtu vislabākajā un efektīvākajā veidā, neradot objektīvi nepamatotu administratīvo slogu VID, nodokļu maksātājiem un kredītiestādēm.

Vienlaikus būsim pateicīgi VID, ja dalīsieties ar Jūsu rīcībā esošo informācijā, kas sagatavota atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” pārejas noteikumu 199.¹ punktam par 22.³ panta praktiskās piemērošanas rezultātiem, kā arī dokumenta saskaņošanas procesā Asociācijai tiktu dota iespēja izteikt viedokli par ziņojuma tekstu.

Asociācija pateicas Ministrijai un VID par līdzšinējo sadarbību un Asociācijas viedokļa uzklausišanu.

Ar cieņu

valdes loceklis

Jānis Brazovskis

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

